

PATVIRTINTA
Panevėžio gamtos mokyklos
direktoriaus 2022 m. birželio 23 d.
įsakymu Nr. VĮ- 94

PANEVĖŽIO GAMTOS MOKYKLA

NEFORMALIOJO APLINKOSAUGINIO ŠVIETIMO PROGRAMA „ŽALIA GAMTOS ŽINIA“

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

Panevėžio gamtos mokykla, biudžetinė įstaiga, Smėlynės g. 171, Panevėžys LT-37450, neformaliojo vaikų švietimo mokyklų grupė.

Programą rengė darbo grupė, patvirtinta Panevėžio gamtos mokyklos direktoriaus 2022 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. VĮ- 36.

Ugdymo kryptis – gamta, ekologija

Programos kodas Neformaliojo švietimo programų registre (NŠPR) - 120800361

Programos apimtis ir trukmė – 37 savaitės po 2 pedagogines val., iš viso 74 pedagoginės val. per metus

Tikslinė amžiaus grupė – 1-4 klasių mokiniai

Programos tikslas – ugdyti mokinio aplinkosauginius gebėjimus puoselėjant pozityvų emocinį santykį su supančia gamta, akcentuojant artimiausios aplinkos pažinimą per pojūčius, praktinę veiklą bei saviraišką.

Programos uždaviniai

1. Ugdyti vaiko kompetencijas per artimiausios gamtinės aplinkos tyrinėjimą ir pažinimą.
2. Lavinti praktinius augalų ir gyvūnų pažinimo gebėjimus, priežiūros ir globos įgūdžius.
3. Formuoti vaiko elgesio nuostatas, palankias gamtos tausojimui.

Kompetencijos, kurias įgis arba patobulins vaikai, baigę programą:

*Pažinimo kompetencija: aiškinti gamtos pasaulį naudojantis taikomomis žiniomis, išsikelti realius mokymosi tikslus, pasirinkti mokymosi strategijas ir priemones, įsivertinti mokymosi pažangą; tobulinant dalykines žinias bei gebėjimus; būti atkakliam ir turėti teigiamą požiūrį į mokymąsi, plėsti akiratį, klausti ir ieškoti atsakymų, daryti išvadas.

*Kūrybiškumo kompetencija: gebėti tyrinėti, stebėti, mąstyti kūrybingai, drąsiai kelti idėjas, inicijuoti idėjų įgyvendinimą, įtraukti kitus, aktyviai ir kūrybingai veikti, pagrįstai rizikuoti, mokytis iš nesėkmių, vertinti asmeniškai ir kitiems reikšmingas kūrybines idėjas, gebėti spręsti problemas.

*Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija: gerbti kitų jausmus, poreikius ir įsitikinimus, pozityviai bendrauti, būti atsakingu, valdyti konfliktus, padėti kitiems ir priimti pagalbą, dalyvauti bendruomenės ir visuomenės gyvenime, pažinti save ir save gerbti, įvertinti savo jėgas ir priimti iššūkius, kryptingai siekti tikslų, atsispirti neigiamai įtakai, laikytis duoto žodžio, valdyti emocijas ir jausmus

Kompetencijų (įsi)vertinimas ir pasiekimų paliudijimas

Kompetencijų (įsi)vertinimą reglamentuoja Panevėžio gamtos mokyklos mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarka. Ugdymo proceso eigoje naudojamas formuojamasis vertinimo būdas. Mokinių pasiekimai, naujos žinios bei įgytos kompetencijos gali būti paliudytos dalyvių refleksijose

pokalbio metu, anketinėje apklausoje, pristatant atliktus stebėjimus, projektines veiklas, kūrybinius darbus ir kt. Kiekvienam mokiniui sudaromos galimybės būti pripažintam, dalyvauti įvairiuose konkursuose, viktorinose, olimpiadose, konferencijose, akcijose, kūrybinių darbų parodose ir kt.. Tokiu būdu (įsi)vertinimas vyksta kaip nuolatinis procesas. Ugdomos kompetencijos turi tiesioginės įtakos vaiko asmeniniam, visuomeniniam gyvenimui, emociniam intelektui, pilietiškumo formavimuisi, gyvenimo įgūdžiams. Pasibaigus mokslo metams, arba renginių metu, už asmeninius pasiekimus mokiniai apdovanojami diplomais, padėkos raštais, prizais. Išklausiems programą (ne mažiau 60 proc. užsiėmimų) įteikiamas mokyklos direktoriaus patvirtintas programos baigimo pažymėjimas.

II SKYRIUS PROGRAMOS TURINYS, METODAI, PRIEMONĖS

Bendrieji reikalavimai ugdymo turinio metinių valandų paskirstymui:

*ne mažiau 40 proc. veiklų organizuojama lauke;

*ne mažiau kaip 4 užsiėmimai per metus atitinka mokyklos direktoriaus patvirtintus STEAM kriterijus: mokytojo pasirinktas ugdymo organizavimo modelis gali apimti projektinę ilgalaikę veiklą arba atskirus užsiėmimus, turinčius STEAM elementų.

*ne mažiau kaip 2 kartus per pusmetį veiklos organizuojamos Panevėžio gamtos mokyklos edukacinėse aplinkose.

Eil. Nr.	Sudėtinė dalis (tema)	Veiklos apibūdinimas	Trukmė (pedagoginės darbo val.)
1.	Aplinka ir žmogus	<p>*Lietuvos gamtininkų indėlis tausojant gamtą.</p> <p>*Klimato kaita, kintančio klimato padariniai, ekologinės problemos. Žmogaus atsakomybė už aplinką, gamtos išteklių tausojimas. Atsakingas vartojimas. Darnūs sprendimai namų ūkyje: elektros energijos, šilumos, vandens taupymas, buitinių atliekų antrinio panaudojimo galimybės, ekologiškas požiūris į transportą.</p> <p>*Atsakingas ir pagarbus elgesys gamtoje.</p> <p>*Liaudies papročių ir tradicijų sąsajos su gamtos reiškiniais. Valstybinės, religinės ir gamtinės šventės.</p>	16
2.	Žaliasis Žemės skėtis	<p>*Žolinių ir sumedėjusių augalų įvairovė, jų reikšmė žmogui. Rūpinimasis augalija, Raudonoji knyga. Medžių, krūmų ir žolinių augalų pažinimas: pagrindiniai požymiai, skiriantys medžius, krūmus ir žoles. Augalai artimoje miesto aplinkoje, kaimo sodyboje, miške, pievoje. Fenologiniai artimosios gamtinės aplinkos augalų stebėjimai ir jų pažinimas.</p> <p>*Daržininkystė. Darnus daržas. Kompostavimas.</p> <p>*Kambarinių augalų poreikiai ir priežiūra. Prieskoniniai ir vaistingieji augalai. Vaistažolių arbatos. Nuodingi augalai ir grybai.</p>	24
3.	Gyvūnai šalia mūsų	<p>*Gyvūnijos įvairovė, reikšmė žmogui. Gyvūnų gerovė, žmogaus atsakomybė. Nykstančių gyvūnų apsauga, Raudonoji knyga. Mūsų krašto žinduoliai ir paukščiai. Pažintis su žmogaus artimos aplinkos šaltakraujais gyvūnais: žuvimis, varlėmis, moliuskais, vabzdžiais ir</p>	20

		<p>voriais. Kaip elgtis radus sužeistą gyvūną, paukštį arba jų jauniklį?</p> <p>*Naminiai gyvuliai ir paukščiai bei jų teikiama nauda žmogui. Tavo augintiniai. Namuose auginamų gyvūnų poreikiai, elgsena, įpročiai ir priežiūra. Saugus elgesys su gyvūnais. Gyvūnų stebėjimai ir priežiūra: pažintis su Gamtos mokyklos „Gyvūnėlių sodu“.</p> <p>*Pavojų keliantys gyvūnai (erkės, gyvatės, bitės, vapsvos).</p>	
4.	Būk saugus	<p>*Elgesio gamtoje taisyklės (poilsio vietose, miškuose, prie lauzavietės ir kt.). Laužavietė ir ugnies pavojai. Saugi elgsena ekstremaliose situacijose: vandens telkiniuose, karjeruose, žaibuojant, pastebėjus miško gaisrą, pajutus žemės drebėjimą ir kt..</p> <p>*Veiksmai pasiklydus miške, minioje, trūkstant vandens, maisto, gelbstintis nuo šalčio, karščio.</p> <p>*Mokinio artimoji eismo aplinka „Namai-mokykla-namai“.</p> <p>Pėsčiojo atsakomybė ir savisauga. Susitarimai dėl saugaus elgesio pamokų ir praktinių veiklų metu, fizinio aktyvumo zonose, išvykose ir kt.</p> <p>*Smurto ir patyčių prevencija. Specialiųjų tarnybų telefonai. Kada ir kaip kreiptis pagalbos?</p> <p>*Saugaus elgesio instruktažai pagal susidariusias situacijas.</p>	14
Iš viso pedagoginių darbo val.:			74

Metodai:

Sužadinimo, patirties išsiaiškinimo, motyvavimo metodai, patirtinės veiklos, stebėjimas, tyrinėjimai, eksperimentai, demonstravimas, STEAM metodikos, instruktavimas, aktyvaus mokymosi metodai, informacijos paieška, IT taikymas, projektinė veikla, mokymasis bendradarbiaujant, edukaciniai žaidimai, vertinimo ir įsivertinimo, refleksijos metodai ir kt.

Priemonės:

Gamtos mokyklos edukacinės erdvės ir ugdymo priemonės: stendai, sukaupta metodinė medžiaga, gamtinė aplinka, gyvūnų ekspozicija, priemonės praktinei veiklai, edukacinės priemonės gyvūnų gerovės užtikrinimui, mokomieji filmai, priemonės laboratoriniams darbams, mikroskopai, didinamieji stiklai, įrankiai daržininkavimui, priemonės saugumui užtikrinti ir kūrybiškumui skatinti ir kt.

III SKYRIUS UGDYMO TURINIO PLANAVIMAS

Neformaliojo švietimo mokytojas, vadovaudamasis šia programa ir atsižvelgdamas į mokinių poreikius ir interesus bei reikalavimus ugdymo turinio metinių valandų paskirstymui, mokslo metams rengia ilgalaikį planą (1 priedas). Jį pateikia suderinimui direktoriaus pavaduotojui ugdymui iki rugsėjo 15 d.

Programos pritaikymas įvairių ugdymosi poreikių turintiems mokiniams

Programą įgyvendina neformaliojo švietimo mokytojai, turintys ne mažesnę nei vidurinę išsilavinimą ir išklaušę pedagoginių psichologinių žinių kursą, gebantys praktinėje veikloje taikyti žinias, būtinas ugdyti mokinius, turinčius specialiųjų ugdymosi poreikių. Ugdytojai geba atpažinti įvairių ugdymosi poreikių turinčių mokinių skirtumus, pomėgius ir poreikius, užtikrinti pagalbą bei paramą ir kurti palankias mokymosi bei jausenos sąlygas, siekiant ne tik pažinimo, bet ir socialinių tikslų. Bendradarbiaujant mokiniui ir mokytojui ugdymas individualizuojamas atsižvelgiant į vaiko asmenybę, galimybes, poreikius ir pasiekimus. Ugdantis grupėje kuriamos teigiamos emocijos,

sudaromos sąlygos gerai vaiko savijautai, mokomasi spręsti tarpasmeninius santykius, priimti bendrus sprendimus, dalytis darbais ir atsakomybėmis

Programos viešinimas

Informacija apie programą ir jos veiklas viešinama Panevėžio gamtos mokyklos internetinėje svetainėje www.gamtosmokykla.lt, mokyklos socialinio tinklapio *Facebook* paskyroje.

Panevėžio gamtos mokyklos
neformaliojo aplinkosauginio
švietimo programos
1 priedas

SUDERINTA

(Pareigos, vardas, pavardė)

(parašas)

(data)

PANEVĖŽIO GAMTOS MOKYKLOS

Grupės _____
(grupės pavadinimas)

20...-20... M.M. ILGALAIKIS PLANAS

Ilgalaikis planas parengtas pagal Panevėžio gamtos mokyklos neformaliojo aplinkosauginio švietimo programą

(programos pavadinimas ir patvirtinimas, kodas NŠPR)

Planą parengė _____
(mokytojo vardas, pavardė, kvalifikacija)

Grupės charakteristika

Tikslas

Uždaviniai

Turinys ir jo organizavimas laike

Savaitė	Numatoma užsiėmimo data	Tema	Pedago ginių valandų sk.	Ugdymo gairės
1	2	3	4	5
1				
2				
Iš viso val.:				
Iš jų: užsiėmimai lauke STEAM veiklos užsiėmimai Gamtos mokyklos edukacinėse erdvėse				

Planą parengusio parašas: